

Skróty klawiszowe dla KDE i przeglądarek Mozilla oraz Opera

Murophobia (strach przed myszami)

Wyobraźmy sobie, jak szybko obsługiwalibyśmy komputer bez irytujących kliknięć myszką. Nie musimy wracać do linii poleceń, aby uniknąć używania myszki. Możemy mieć szybki dostęp do okien dialogowych i menu, używając skrótów klawiaturowych.

HAGEN HÖPFNER

Dla niektórych może to niespodzianka, ale uruchamiając interfejs graficzny (GUI) nie wykluczamy używania klawiatury do wydawania poleceń. Przeciwnie, zakładając, że programiści wykonali pracę porządnie, można przez większość czasu zapomnieć o myszce. Jeżeli trudno wam w to uwierzyć, spróbujcie poszukać profesjonalnego projektanta pracującego na Macu; zdziwicie się, jak wiele można zrobić nie dotykając myszki.

Kluczem do sukcesu są skróty klawiaturowe. Niestety najpierw trzeba będzie się ich nauczyć i nie oczekujcie, że skróty używane w domu będą działać na komputerze w biurze. Rozwiązanie tego problemu leży w konsekwentnym wdrażaniu jednolitych wytycznych na różnych rodzajach oprogramowania.

Rysunek 1. Okna Run Command możemy użyć do uruchamiania poleceń nie generujących danych na wyjściu.

Radzimy użytkownikom Linuksa, żeby nauczyli się nie korzystać z myszki w pracy z KDE, Mozillą, Operą i innymi programami opartymi na GUI. Po niewielkim treningu zauważycie przyspieszenie w wykonywaniu typowych operacji.

KDE bez myszy

Istnieją dwa ważne powody, aby KDE stało się przyjazne dla osób panicznie bojących się myszy: pierwszy jest taki, że biblioteka Qt zasadniczo zawsze wspierała skróty klawiaturowe. Drugi, to wyraźny nacisk w kierunku integrowania kluczowych aplikacji, nacisk ten staje się zrozumiały, gdy przyjrzymy się skrótom klawiaturowym.

Producenci dystrybucji Linuksa często utrudniają nam pracę. Wprowadzanie radykalnych zmian w interfejsie graficznym powo-

duje niekompatybilności w użyciu klawiatury, nie mówiąc o innych problemach. Ten artykuł odnosi się do SuSE 8.2 z KDE w wersji 3.1.3 i opisuje oryginalne mapy skrótów klawiaturowych. Większość z nich powinna także działać w innych dystrybucjach, ale nie ma na to żadnej gwarancji.

W Centrum Sterowania KDE można sprawdzić, której mapy klawiatury używa nasz system. Centrum Sterowania uruchamiamy w następujący sposób – wciskamy klawisze [Alt-F2], pojawia się na ekranie okno KDE Run Command (Rysunek 1), wpisujemy *kcontrol* i potwierdzamy klawiszem [Enter]. Nawiąsem mówiąc, możemy użyć tej metody do uruchamiania dowolnych aplikacji dla X Window.

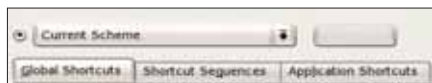

Rysunek 2. Użycie klawisza [Tab] do nawigacji między elementami interfejsu KDE.

AUTOR

Hagen Höpfner jest członkiem zespołu technicznego na wydziale informatyki Uniwersytetu w Magdeburgu, w Niemczech. W wolnym czasie jest kochającym ojcem, a także gra na gitarze w rockowej kapeli nazywającej się *Gute Frage* (<http://www.gutefrage.de>)

Rysunek 3. W tym oknie możemy wybrać zdefiniowany wcześniej schemat klawiatury.

Po wpisaniu polecenia widoczna początkowo standardowa ikona jest zamieniana na ikonę aplikacji. Jeżeli tak się nie stanie znaczy to, że popełniliśmy błąd, wpisując złą nazwę programu, program nie jest zainstalowany lub system nie wie, gdzie go szukać.

Składnikiem Centrum Sterowania, któremu musimy się przyjrzeć, jest *Regional and Accessibility*, aby się tam dostać, można też użyć klawiatury. Wewnątrz okna przesuwamy się do następnego elementu za pomocą klawisza [Tab]. Klawiszem [Tab] możemy wybierać pomiędzy zakładką *Index* i widokiem hierarchicznym. Ramka otaczająca pierwszy punkt na liście modułów oznacza, że przełączyliśmy się na widok hierarchiczny (tree view) (Rysunek 2). Naciskając klawisz [Alt] i podkreśloną literkę, przechodzimy do innych zakładek, *Search*, *Help*, a także menu.

Teraz można użyć strzałek do poruszania się po liście modułów. Przejdźmy w dół do pozycji *Regional and Accessibility* rozwijanej klawiszem [Enter]. Następnie przechodzimy na *Keyboard shortcuts*, jeszcze raz naciskamy [Enter], żeby otworzyć moduł, który pozwoli na edycję schematu skrótów.

Teraz możemy się poruszać po elementach prawego panelu, używając klawisza [Tab]. Do zakładek *Global Shortcuts*, *Shortcut Sequences* i *Application Shortcuts* (Rysunek 3) możemy mieć dostęp używając podkreślonych liter, [Alt-G], [Alt-Q] i odpowiednio [Alt-L].

Kiedy, używając [Tab], dojdziemy do rozwijanej listy *Current scheme*, lista zostanie podświetlona (rys 3) i możemy za pomocą klawiszy strzałek poruszać się po zdefiniowanych schematach klawiatur. Zmienia się także zawartość trzech zakładek ze skrótami klawiaturowymi. Różnorakie schematy będą

emulować przypisania klawiatury dla Windows lub MacOS, a nawet umożliwiać korzystanie z klasycznego wariantu dla Unixa, w którym [Ctrl+Alt+Del] zamknie KDE.

Jeżeli ograniczymy się do podstawowych aplikacji KDE, nie ma powodu, żeby nie użyć jednego ze zdefiniowanych już domyślnie schematów klawiatury, jednakże aplikacje z poza KDE, takie jak XEmacs, Mozilla, Opera czy Vi, nie będą reagować na definiowane przez nas skróty, co może prowadzić do konfliktów pomiędzy aplikacjami. Na przykład *KDE Default for three modifier keys* używa [Alt-F5], aby wyświetlić listę okien, podczas gdy Opera używa tego zestawu do przeładowania bieżącej ramki.

Aby usunąć niejednoznaczne skróty z KDE, zwróćmy uwagę, że niewiele aplikacji będzie mapować niestandardowy klawisz oznaczony logo Windows. Sensownym jest użycie tego klawisza jako **Przełącznika** (*modifier*), co pozwoli uniknąć konfliktów z mapowaniem pomiędzy KDE i aplikacjami.

Jeden klawisz – jeden program

Tak samo, jak możemy wyjść z KDE używając tylko pojedynczego skrótu, powinniśmy mieć możliwość połączenia ze skrótem ja-

Rysunek 4. Do zdefiniowania skrótów wywołujących pojedyncze programy używamy KDE Menu Editor.

Rysunek 5. Definiowanie klawisza skrótu w Menu Editor.

kiej aplikacji; można użyć na przykład [Win-T] do uruchomienia *konsoli* KDE, która włącza powłokę. Aby to zrobić, najpierw uruchamiamy Edytor menu KDE poleceniem *kmenuedit* z okna Run Command. Następnie używamy [Tab] i strzałki w dół do dotarcia do pozycji, którą chcemy edytować – *System* w menu *K*. Teraz naciskamy strzałkę w prawo, aby rozwinąć gałąź i znaleźć wpis do *Konsola* poniżej (Rysunek 4).

Naciśnij [Tab], aby przejść do stylizowanego klawisza z podpisem *None* w prawym dolnym rogu tego okna, po czym naciśnij klawisz spacji [Space], aby określić klawisz skrótu. Otworzy to okno pokazane na rysunku 5. Teraz trzymając lewy klawisz Windows naciśnij [T], po czym zaakceptuj zmianę dokonaną w Edytorze menu klawiszem [Enter]. Teraz naciskając [Win-T] uruchomimy konsolę.

Powinniśmy jednak być świadomi – a większość użytkowników KDE 3.1.3 z pewnością jest świadoma – że często trudno osiągnąć spójne mapowanie klawiszy.

Żeby zdefiniować klawisze skrótu dla aplikacji, której nie ma aktualnie w *K* menu, musimy najpierw wybrać w lewym panelu pozycję, gdzie chcemy wstawić wpis. Następnie, w celu dodania nowej pozycji, użyjemy menu *File* ([Alt-F]). Nawiasem mówiąc, można użyć klawisza [Esc], aby zamknąć menu otworzone przez pomyłkę (a także zamknąć okna wiadomości).

Dziesięć palców smoka

Jeśli już określiliśmy skrót klawiaturowy uruchamiający Mozillę, możemy też dodać kilka skrótów dla funkcji internetowych. W tym przykładzie będziemy używać Mozilla wersja

SŁOWNICZEK

Qt: jest zestawem narzędzi dostarczającym twórcom oprogramowania funkcji potrzebnych do tworzenia i obsługi przycisków, pasków przewijania, menu i innych elementów graficznych. Poza KDE, Qt jest używane też przez inne programy, w tym np. przeglądarkę Opera.

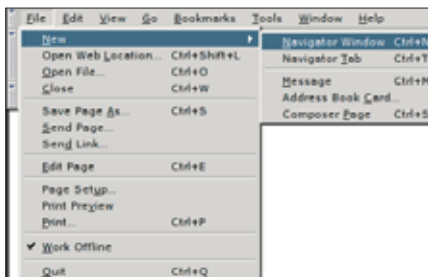
Path: Zmienna środowiskowa PATH określa podkatalogi, gdzie powłoka systemu powinna szukać plików wykonywalnych. Aby zobaczyć

obecną wartość tej zmiennej można wpisać echo \$PATH z linii poleceń; poszczególne katalogi są oddzielone dwukropkiem.

[Ctrl+Alt+Del]: Ten zestaw klawiszy pierwotnie został zaprogramowany, aby przyspieszyć sekwencję restartującą IBM System/23, znany bardziej dla większości ludzi jako „three fingered salute” (salut z trzech palców) i używany do restartu PC-tów

w złych czasach systemu DOS. Rzeczywiście, twórcy oprogramowania obecnie wybierają tę sekwencję klawiszy do operacji, gdzie jest mało prawdopodobne, żeby użytkownik użył tej sekwencji przez pomyłkę. Trzymając się tej tradycji, Linux może zastosować Ctrl+Alt+Del do restartu systemu.

Przełącznik: Klawisz zmieniający efekt działania innego klawisza.

Rysunek 6. Menu często opisuje dostępne skróty klawiszowe.

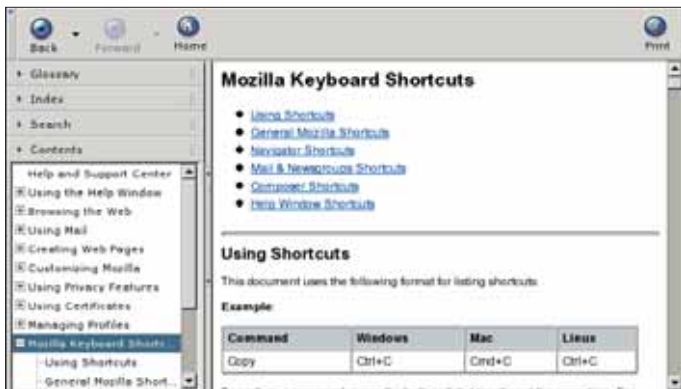
1.4 i mam nadzieję, że twórcy tego programu w następnych wersjach udostępnią funkcje tu diskutowane, szczególnie dotyczy to nowej przeglądarki Firebird.

W menu Mozilli, tak samo jak w KDE, podkreślone litery wskazują na skrót klawiaturowy uruchamiający określoną funkcję, na przykład [Alt-F] otwiera menu *File* (Rysunek 6). Mając już otwarte menu, aby wybrać dalszą funkcję możemy użyć klawiszy strzałek i potwierdzić naciskając [Enter] lub nacisnąć podkreśloną literę (tym razem bez przytrzymywania klawisza [Alt]).

Istnieje jednak wiele operacji, które posiadają swoje własne skróty, np. [Ctrl-Shift-L] otwiera okno Open Web Location.

W tym oknie można wpisać żądany adres URL (n.p. <http://www.linux-magazine.com>) i potwierdzić naciskając [Enter]. Następnie można przeszukiwać stronę w taki sposób, jakbyśmy używali programu *less* lub *vi* z linii komend (jest to dodatkowa funkcja w nowej wersji Mozilli). Ukośnik / przełącza do trybu type ahead find (autouzupełnianie), pozwalając nam w prosty sposób wpisać łańcuch do znalezienia.

Jeżeli wyszukiwanie wskaże nam link do innej strony WWW, otworzymy ją naciskając [Enter]. Aby ograniczyć wyszukiwanie tylko do linków, wpisujemy adres bez przełączania do trybu autouzupełniania.

Rysunek 7. Mozilla dostarcza nam przyjemnie zorganizowane tabele ze skrótami klawiaturowymi.

Naciskając [Enter], aby otworzyć link, przekonamy się, że efekt jest taki sam jakbyśmy kliknęli na nim lewym klawiszem myszki; docelowy adres zostanie otwarty w sposób zdefiniowany przez autora strony – w aktualnej ramce lub oknie albo w nowym oknie. [Shift-Enter] otwiera okienko Save as (Zapisz jako), pozwalając na zapisanie dokumentu wskazanego przez link. [Ctrl-Enter] otwiera stronę w nowym oknie.

Do otwierania linku do strony w nowej zakładce można alternatywnie użyć [Ins] i [Shift-Ins]. Dodatkowo [Ins] przesuwa zakładkę na wierzch, a [Shift-Ins] zachowuje aktualną stronę. Następnie można użyć [Ctrl-PgDn] [Ctrl-PgUp] do przełączania pomiędzy zakładkami.

Aby przejść z powrotem do ostatnio oglądanej strony, użyj [Alt-Strzałka w lewo], a do przodu [Alt-Strzałka w prawo]. Naciskając [Ctrl-W] można zamknąć pojedynczą zakładkę lub pojedyncze okno, podczas gdy [Ctrl-Q] spowoduje wyjście z Mozilli.

KDE pozwala na przełączanie między wieloma oknami przeglądarek. Aby sterować oknami na aktualnym pulpicie wirtualnym, przytrzymując klawisz [Alt] naciskaj [Tab]. Aby przełączać się między pulpitemi, trzymaj wcisnięty klawisz [Ctrl] i naciskaj [Tab].

Pełny opis skrótów klawiaturowych dla Mozilli zawiera pomoc online ([Alt-H][Enter]) (Rysunek 7).

Duch w Operze

Użytkownicy przygotowani na płacenie za Operę w zamian za szybkość serfowania, na pewno nie będą chcieli, aby spowalniała ich myszka. Opisanie poniżej skróty klawiaturowe będą działać również w wersji darmowej tej przeglądarki, spon-

Rysunek 8. Okienko dialogowe do wpisywania adresu URL Opery

sorowanej reklamami. W Operze [F2] otwiera okno dialogowe do wpisania adresu interesującej nas strony (Rysunek 8); i oczywiście [Enter] otwiera stronę w przeglądarce.

Nową zakładkę otwieramy kombinacją [Ctrl-N], natomiast [Ctrl-W] zamyka aktywną zakładkę, a [Ctrl-Q] zamyka przeglądarkę. Niestety Opera ogranicza działanie funkcji type ahead find – czyli autouzupełniania (otwieranego klawiszem /) wpisywanego adresu URL tylko do linków na bieżącej stronie. Klawisz [Enter] otwiera link w bieżącej zakładce; [Shift-Enter] otwiera nową zakładkę dla linka i przenosi zakładkę na pierwszy plan. Można ją zostawić w tle naciskając [Shift-Ctrl-Enter].

Aby przeszukać cały tekst, nie ograniczając się tylko do linków, można otworzyć okienko wyszukiwania używając [Ctrl-F]. Nawiasem mówiąc, ten sam skrót otworzy podobne okienko dialogowe w Mozilli

Opera pozwala na zdefiniowanie własnej klawiaturowy. Jak można oczekiwać, należy to zrobić w menu Preferences. Naciskamy [Alt-P] i klawiszami strzałek poruszamy się po liście w lewym panelu; Opera otworzy automatycznie odpowiednie grupy opcji. Mapowanie klawiaturowy jest ulokowane poniżej opcji *General* w sekcji *Accessibility* (Rysunek 9). ■

Rysunek 9. W tym oknie dialogowym definiujemy własne skróty klawiaturowe dla Opery.